

Puolusta pölyttäjiä: Niittywebinaari kunnille

10.9.2025

Kuva: Titta Vikstedt

Euroopan unionin
osarahoittama

Taustaa

- Webinaari on tuotettu osana EU:n rahoittamaa Priodiversity LIFE -hanketta, jossa Suomen luonnonsuojeluliitto on hankekumppani.
- Edistämme hankkeessa pölyttäjien elinoloja ja haitallisten vieraslajien hallintaa.

LISÄTIETOA: www.sll.fi/polyttajat ja sll.fi/vieraslajit

Pikaohjeet osallistujille

- **Noudatamme turvallisemman tilan periaatteita** – kuunnellaan ja kunnioitetaan toisia sekä puututaan epäasialliseen käytökseen.
- **Kysy rohkeasti!** Tyhmiä kysymyksiä ei ole olemassa.

Kuva: Outi Neuvonen / Suomen luonnonsuojeluliitto

WEBINAARIN OHJELMA

12:00 Tervetuloa ja webinaarin ohjelma, ympäristökasvattaja *Emilia Pippola* (Suomen luonnonsuojeluliitto, Priodiversity LIFE -hanke)

12:05 Virittelevä tehtävä

12:10 Niittyjen pölyttäjät: tarpeet ja huomiointikeinot, luontoasiantuntija *Jani Järvi* (Ramboll Finland Oy)

12:35 Pieni tehtävä ulkona tai ulos ikkunasta katsellen

12:45 Perinnebiotooppien ja muiden niittyjen kartoitus, maisema- ja ympäristöasiantuntija *Aura Alaraudanjoki* (MKN maisemapalvelut)

13:10 Nurmikot niityiksi, työnjohtaja *Laura Veck* (Tampereen Infra Oy)

13:35 Keskustelut pienryhmissä

13:55 Palaute

14:00 Webinaari päättyy

Kuva: Mauri Mahlamäki

MIKÄ ON SINULLE TÄRKEÄ LUONNONKASVI? MIKSI?

Kerro pienryhmässä.
Esittele myös itsesi lyhyesti.

PÄÄSTETÄÄN PÄIVÄN PUHUJAT ÄÄNEEN

Niittyjen pölyttäjät: tarpeet ja huomiointi

Biologi (FM), Jani Järvi, jani.jarvi@ramboll.fi
Ryhmäpäällikkö, luontoasiantuntija, Ramboll Finland Oy
10.9.2025 Puolusta pölyttäjiä: Niittywebinaari kunnille

RAMBOLL

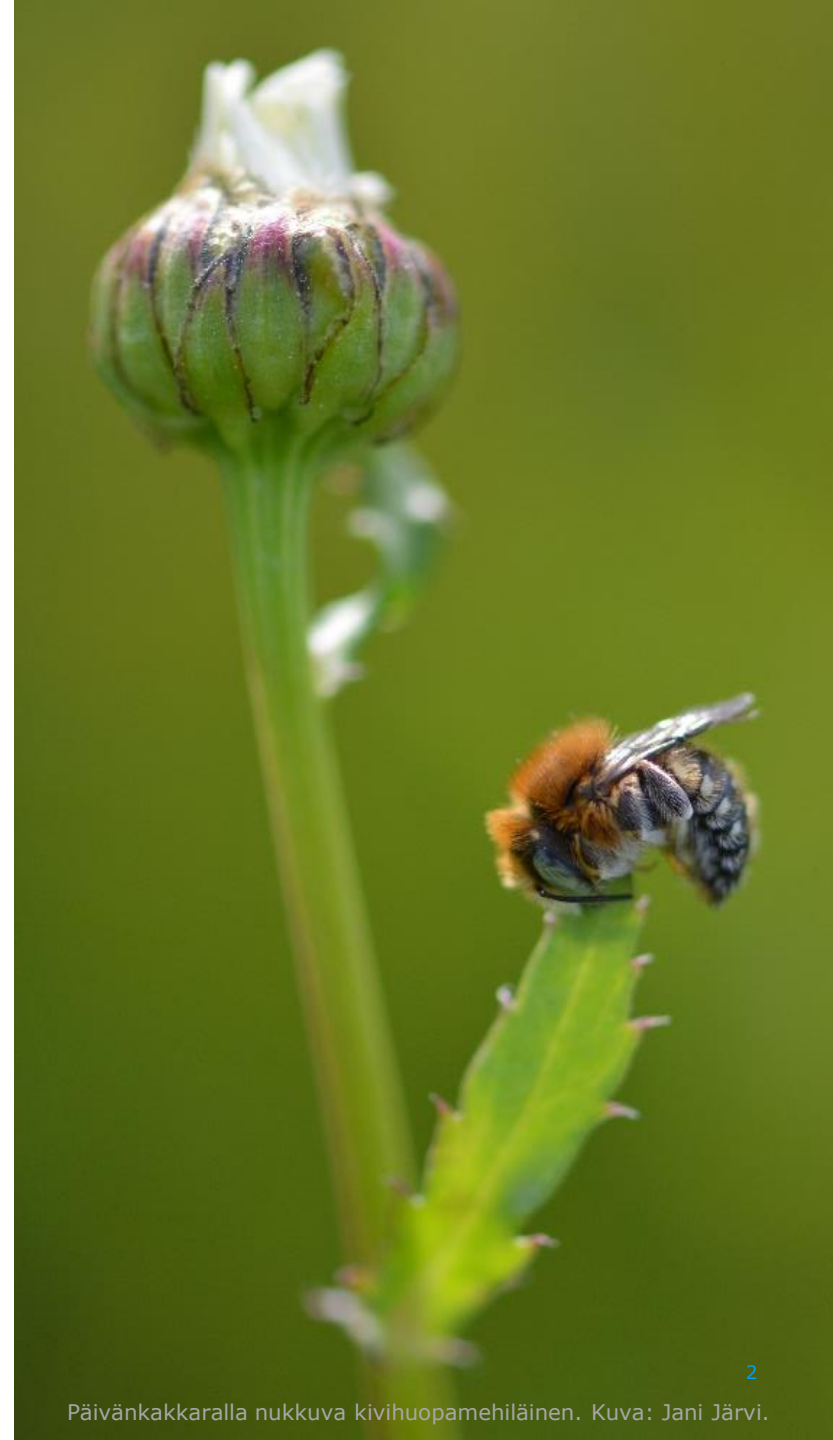
Bright Ideas.
Sustainable change.

Niittyjen pölyttäjiä: hohtosinisiipi, niittymaamehiläinen ja laidunnokkanen. Kuvat: Jani Järvi.

Sisältö

1. Mitä pölytys ja pölyttäjät ovat?
2. Pölyttäjien tarpeet ja elinympäristövaatimukset
3. Mitä pölyttäjiä kaupungeissa ja niityillä esiintyy?
4. Miten niittyjen pölyttäjiä voi huomioida kuntien toiminnassa?
 - Selvitykset
 - Maisema- ja maankäytön suunnittelu
 - Hoitotoimet
5. Yhteenveto

Mitä pölyttäjät ovat? Mitä on pölytys?

- Pölytys on **tapahtuma**, jossa siemenkasvin siitepöly kulkeutuu jonkin välittäjän mukana heteistä emiön luotille, ja jota seuraa hedelmöitys
- Pölyttäjä = **eläin**, useimmiten hyönteinen, joka kuljettaa aktiivisesti tai passiivisesti siitepölyä siemenkasvin emiöltä luotille ja siten mahdollistaa kasvin pölytyksen ja sitä kautta hedelmöityksen
- **Suomessa kaikki pölyttäjät ovat hyönteisiä**
- Pölyttäjähyönteisten tarkkaa määrää ei tunneta
 - Hyönteisiä tunnetaan Suomesta lähes 25 000 lajia – Suomen ja maailman monimuotoisin eliöryhmä
 - Karkean arvion mukaan pölyttäjiä on ainakin vähintään yli 2500 lajia
 - Monimuotoisuuden hahmottaminen on hankalaa suuren lajimäärän takia – yksinkertaistamisen vaara!
 - Jokaisella lajilla on oma ekolokeronsa

Erilaiset pölyttäjärühmät

Mehiläiset ja
muut pistiäiset

Kaksisiipiset

Perhoset

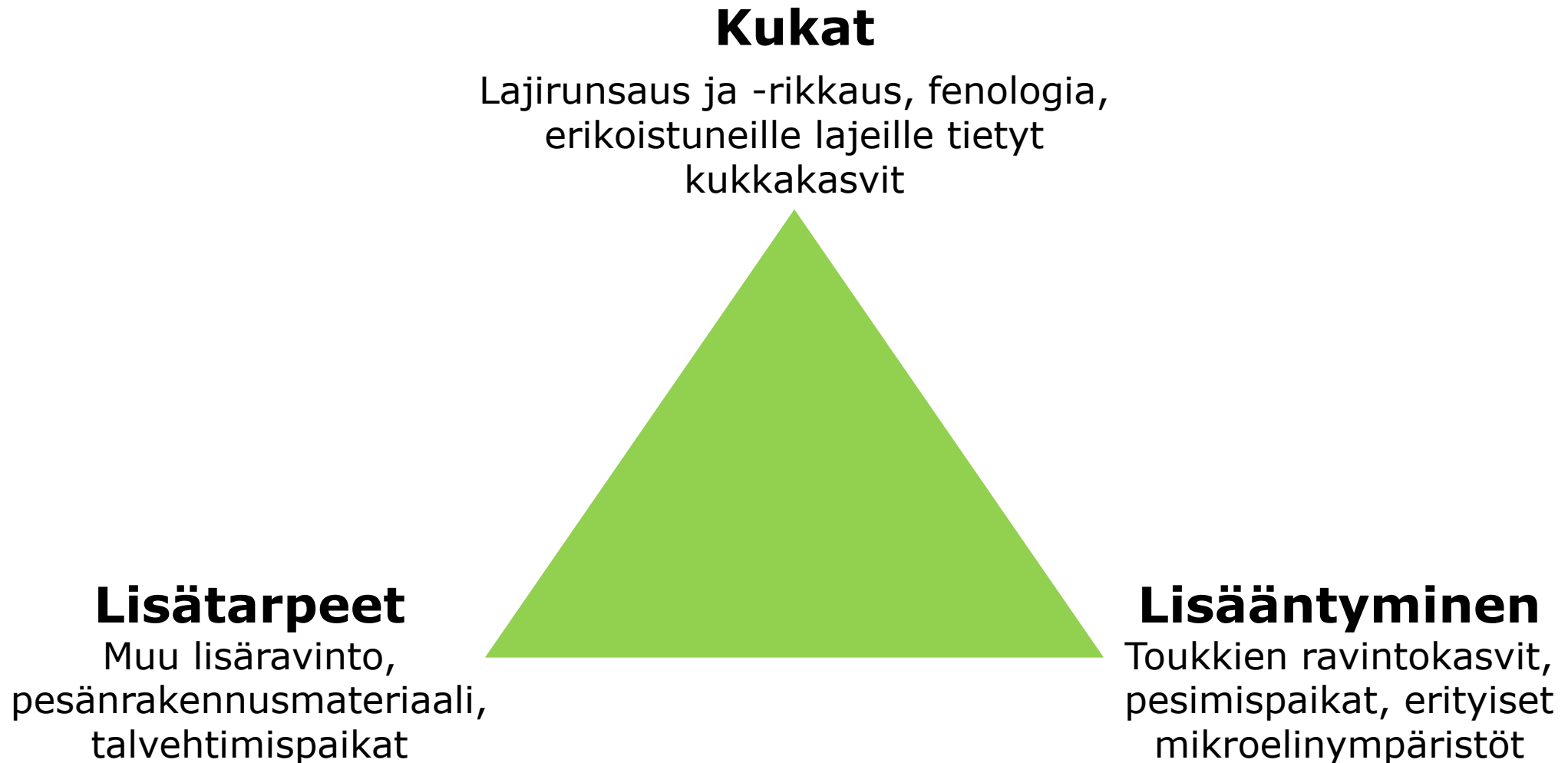
Kovakuoriaiset

Muut hyönteiset

Pölyttäjien tarpeet = vaatimukset elinympäristölle

Kaavio Ollerton, J. 2021 mukaan.

Millainen elinympäristö kaupunki on pölyttäjille?

- **Kaupunkiympäristöjen olosuhteet aiheuttavat haasteita**
 - Elinympäristöjen koko, vähyys, pirstaleisuus, kytkeytymättömyys ja laatu
 - Haitalliset vieraslajit
 - Lämpö- ja tuuliolosuhteet
 - Saasteet
- Pölyttäjähönteisten lentomatkat vaihtelevat lajien välillä, mutta eivät pääsääntöisesti ole kovin pitkiä
 - Esim. tietyillä erakkomehiläisillä vain noin 60-120 metriä
→ elinympäristölaikkujen kytkeytyneisyys kriittistä
- **Joillekin lajeille kaupunki voi olla erinomainen paikka elää**
 - Generalistit, raatokärpäset, rakennuksissa pesivät lajit, lämpösaarekeilmiöstä hyötyvät eteläiset (tulokas)lajit
 - Esim. kaskimaamehiläinen, verimaamehiläinen ja kontukimalainen

Kaskimaamehiläinen (yllä) on eteläinen laji, joka on tavattu Suomesta ensimmäisen kerran vuonna 2000. Laji oletettavasti hyötyy lämpösaarekeilmiöstä ja viihtyy kaupungeissa. Verimaamehiläinen (alla) on generalisti, joka suosii voikukkaa. Laji löytää runsaasti ravintoa kaupungeista ja voi kaivaa pesänsä esim. puistonurmikoille. Kuvat: Jani Järvi.

Niittyjen pölyttäjähäyönteislajisto

- **Niityt ja muut perinnebiotoopit ovat pölyttäjähäyönteisten tärkeimpiä elinympäristöjä**
 - Esim. mehiläisillä 70 % lajistosta esiintyy pääasiassa perinnebiotoopeilla, päiväperhosilla 73 %, yökkösillä 69 %, kukkakärpäsillä 23 % (Lähde: Suomen Lajitietokeskus 2025: lajien elinympäristöt)
- Maaseudun niittyjen lajistoa on tutkittu Suomessa runsaasti
- **Kaupunkiniittyjen lajistoa on tutkittu Suomessa vähän**
 - Kaupunkiniityillä esiintyy pääasiassa generalistilajeja ja erityisen hyvin liikkuvia lajeja: esim. kontukimalainen, tarhamehiläinen, lanttuperhonen (Kuussaari ym. 2020)
 - Esim. Helsingissä mehiläisten osalta tiettyihin kasvisukuihin erikoistuneet ja koloissa pesivät lajit ovat harvalukuisia (Venn ym. 2023)
 - Toisinaan kaupunkiniityiltä voidaan tavata myös harvinaisuuksia, esim. vyökiertomehiläinen (EN, erit. suojeltava) Helsingin Vartioharjussa

Miten niittyjen pölyttäjiä voi huomioida kuntien toiminnassa?

Lähtökohdaksi luontopohjainen ajattelu- ja suunnittelutapa

- **Luonto lähtökohtana ja näkökulmana kaikessa toiminnassa ja erityisesti suunnittelussa**
 - Paikallinen luonto asiakkaana ja käyttäjänä
 - Vanhaa, hyvää on usein helpompi säästää kuin hyvää, uutta luoda
- **Tarve kattavalle lähtötiedolle ja ohje- ja opasmateriaalille**
 - Riittävien ja tarpeen vaatiessa spesifienkin selvitysten teettäminen
 - Perinteiset luontoselvitykset, ja myös viherverkosto- ja ekosysteemipalveluselvitykset sekä erityiset pölyttäjäselvitykset
 - Lajihavainnot – Suomen Lajitietokeskus
 - Pölyttäjäystävälliset viheralueet -opas hyötykäyttöön
- **On ymmärrettävä, miten luonto toimii**
 - Ekosysteemien toiminta ja niiden tuottamat palvelut
 - Lajien biologia ja elinympäristövaatimukset huomioon
 - Asiantuntijaosaamisen hyödyntäminen ja kouluttautuminen

Aloituvaihe: mahdollisuuksien ja velvollisuuksien tunnistaminen

- **Suunnittelun alkuvaiheessa tärkeää tunnistaa vaikutusmahdollisuudet**
 - Pystyykö suunnitelmalla vaikuttamaan esimerkiksi pölyttäjien ekologisen verkoston toimintaan?
- **Tunnistettava myös, minkä pölyttäjien tarpeisiin voidaan suunnitelmalla vastata**
 - Spesifit tarpeet vaativat spesifejä ratkaisuja, joihin esim. kaavatasolla ei välttämättä vielä pystytä vaikuttamaan
- **Lainsäädäntö ohjaa huomioimaan myös pölyttäjiä, vaikka suoria kirjauksia pölyttäjistä ei laeista löydy**
 - Erityisesti suojeltavat pölyttäjähäyönteislajit – tärkeän esiintymispaikan suojelu (77 §)
 - Luonnonsuojelulain suojellut luontotyytit (esim. kedot)

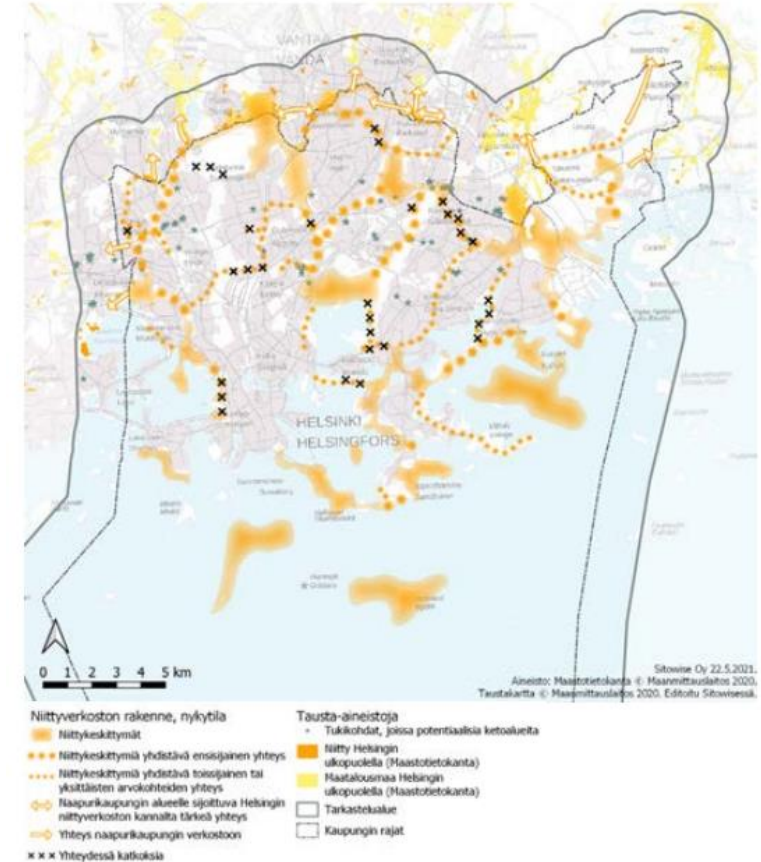
Lajitietokeskuksen havaintojen perusteella lajirikas, pieni pölyttäjäniitty kaupunkiympäristössä. Kuva: Jani Järvi.

Esim. erittäin uhanalaista (EN), erityisesti suojeltavaa nätkelmäamehiläistä (*Andrena lathyri*) on havaittu Turun Kupittaalla. Kuva: Pekka Malinen / Luomus

Maankäytön suunnittelu ja niittyjen pölyttäjät

- **Maankäytön suunnittelulla suuri rooli luonnonympäristöjen turvaamisessa ja huomioimisessa**
 - Päätetään, mihin luontoalueita jätetään ja miten niiden yhteydet turvataan
 - Arvoalueiden säästäminen: erilaiset perinnebiotoopit, avointen alueiden lähimetsät, maatalousalueilla myös kesantopellot ja pientareet, ruderaatit
 - Kaavamerkinnät ja -määräykset, joilla estetään esim. yhteyksien katkeaminen
- **Lainalaisuudet luonnonsuojelubiologiasta syytä ymmärtää:**
 - Suuremmalla alueella enemmän pölyttäjiä → mitä laajempi alue on pinta-alaltaan, sitä suurempaa pölyttäjähöynteisyhteisöä ja eri lajien populaatioita se voi ylläpitää
 - Hyvät yhteydet mahdollistavat säilymisen → vaikka joku osapopulaatio kuolisi alueellisesti sukupuuttoon, hyvien yhteyksien avulla laji voi levittäytyä takaisin

Karttakuva: Perinnekeidoista kaupunkiiniittyihin – Helsingin niittyverkoston kehittäminen, Kaupunkiympäristön julkaisuja 2021:22, Helsingin kaupunki

Maisemasuunnittelu ja niittyjen pölyttäjät

- **Vaikutusmahdollisuudet riippuvat suunnitelmatasosta**
 - Yleissuunnitelmissa yleistason ratkaisun paikkoja
 - Toteutussuunnittelussa yksityiskohtaisempia mahdollisuuksia
- **Mitä monimuotoisemmin kukkivia kasvilajeja alueella esiintyy, sitä useampi laji voi löytää ravintoa alueelta**
 - Toisaalta joskus määrä korvaa monimuotoisuuden
- **Säästämällä nykyistä luontoa**
 - Alkuperäinen ja oleva kasvillisuus: huomioi ja säästä erityisesti olemassa olevat ruusuruohoja kasvavat niityt
 - Paljas maa ja vaihtelevat maastonmuodot
- **Uudet ratkaisut niittyjen pölyttäjälajiston tukena**
 - "Buzz lines" ja kasvien muodostamat askelkivet
 - Uus- ja kaupunkiniittyjen tuottaminen
 - Olevan maaperän ja sen siemenpankin hyödyntäminen
 - Pesäpaikkojen lisääminen: esim. rakennetut hyönteishotellit, kelopuut

Niittyjen hoito pölyttäjien tukena

- **Säännöllinen hoito**

- Umpeenkasvu on suurin uhka perinnebiotoopeille
- Niitolla ja siten umpeenkasvun ehkäisyllä tärkeä rooli niittyjen lajiston ylläpidossa
- Niitto voi tapahtua joka vuosi tai muutaman vuoden välein, sitä voidaan tehdä mosaiikkimaisesti tai lohkoittain

- **Oikea-aikainen niitto**

- Niitto kerran kukinnan jälkeen tai kaksi kertaa vuodessa alkukesällä ennen kuin monivuotiset ovat kasvattaneet kukkavanansa ja loppukesästä kukinnan loputtua

- **Pesäpaikkojen säästäminen ja tuottaminen hoidon avulla**

- Paljaan maan kohtien tuottaminen ja ylläpitäminen hoito-toimenpitein sekä kuolleen puun lisääminen sopiville niittyalueille
- Eroosion salliminen törmissä ja rinteillä – joka paikan ei tarvitse olla kasvipeitteinen

Yhteenveto

1. Pölyttäjien monimuotoisuus on suurempaa kuin monet ymmärtävät
2. Mahdollisia pölyttäjien huomointikeinoja on lukuisia ja käytännöt on valittava kohteen mukaan
 - Avointen alueiden kehittämispotentiaali kaupungeissa on suuri
3. Jokainen pölyttäjähöynteislaji on erilainen: pitää tietää, suunnitellaanko vain yhden pölyttäjälajin ehdoilla vai yleisesti "pölyttäjiä" huomioiden
 - Kaikkia pölyttäjälajeja ei pysty pelastamaan kaupungeissa
4. Kaupunkiniittyjen ylläpitäminen vaatii säännöllistä hoitoa, mikä vaatii resursseja

Rambollin palveluja pölyttäjiin liittyen

Ota yhteyttä:

Ryhmäpäällikkö, pölyttäjäasiantuntija Jani Järvi
+358 40 618 3768
jani.jarvi@ramboll.fi

- **Monipuolinen luontoselvitysvalikoima, kuten:**

- Luontotyyppi- ja kasvillisuusselvitykset
- Pölyttäjähäyönteisselvitykset
- Vieraslajiselvitykset

- **Luova ja visionäärinen maisemasuunnittelu**

- Yleissuunnitelmista rakentamissuunnitelmiin
- Erityisasiantuntijoiden (mm. niityt, pölyttäjät) hyödyntäminen suunnittelussa
- Tarinalliset ja pedagogiset infokyltit
- Suunnitelmien ja infokylttien visualisoinnit

- **Maankäytön suunnittelu**

- Yleiskaavoituksesta asemakaavoitukseen
- Kaavavaikutusten arvioinnit

- **Rauhoitettujen ja uhanalaisten kasvien siirrot**

- Siirtosuunnitelmat, siirtolupahakemukset ja seurannat

TEHTÄVÄ ULKONA TAI ULOS IKKUNASTA KATSELLEN

Ohjeet

1. Käy pihalla tai katso ikkunasta, näkyykö jotain pölyttäjille sopivaa (ravintoa, pesäpaikkoja,...).
2. Jaa havaintosi kuvana ja/tai tekstinä Padlettiin tai kirjoita chattiin.

MKN Etelä-Suomi

Perinnebiotooppien ja muiden niittyjen kartoitus

10.9.2025

Aura Alaraudanjoki

Maisema- ja ympäristöasiantuntija

Biologi

aura.alaraudanjoki@proagria.fi

otooppien ja muiden niittyjen kartoitus

Kuva: Jaska Poikolainen

MKN Maisema

- Luontoselvitykset
- Luonnonhoitokohteiden suunnittelu
- Kaavoituksen selvitykset
- Avoimet viheralueet
- Perinnebiotooppi-inventoinnit
- Vieraslajikartoitukset ja torjuntasuunnitelmat
- Maisemapellot
- Ympäristösopimussuunnittelu (NEUVO)
- Ylläpidämme Laidunpankkia
www.laidunpankki.fi

Perinnebiotoopit eli perinneympäristöt

- Ihmisen aikaansaamia luontotyyppejä
- Perinteisen karjatalouden muovaamia ympäristöjä, karjan laitumina tai rehun lähteenä.
- Kaikki perinnebiotoopit uhanalaisia (Perinnebiotooppien luontotyyppien uhanalaisarvio, 2018)
- Uhanalaistumisen syitä mm. umpeenkasvu (laidunnuksen/niiton loppuminen), ravinteikkuuden lisääntyminen

Perinnebiotooppityypit
Nummet
Kalliokedot
Kedot
Tuoreet niityt
Kosteat niityt
Järven- ja joenrantaniityt
Merenrantaniityt
Tulvaniityt
Suoniityt
Lehdesniityt
Hakamaat
Metsälaitumet

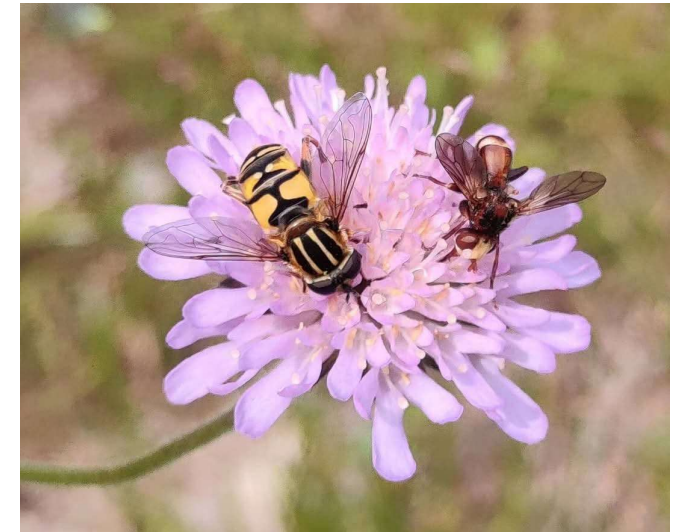
Perinnebiotooppien ja muiden niittyjen kartoitus

Perinnebiotooppien tunnistaminen

Apuna vanhat kartat, ilmakuvat ja maastosta löytyvät vihjeet, esim.

- Vanhat rakenteet; kiviaidat, ladot, piikkilangat
- Alueen puustoisuus ja sen ominaisuudet
- Merkit, että alue on ollut ennen avointa
- Niittylajisto

Perinnebiotooppien ja muiden niittyjen kartoitus

6
Kuva: Jaska Poikonen

Penninebiotooppien ja muiden niittyjen kartoitus

Perinteikkopuiston ja muiden kulttuurikarttus

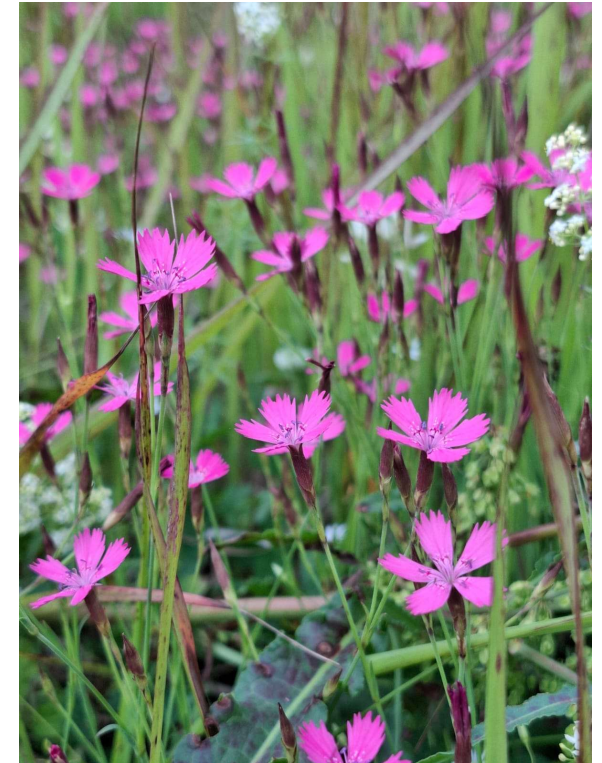
Pennhebiotooppien ja muiden niittyjen kartoitus

Perinnebiotooppien peruslajisto

Ruohovartiset kasvit ja heinät

Huomionarvoiset lajit, esim.

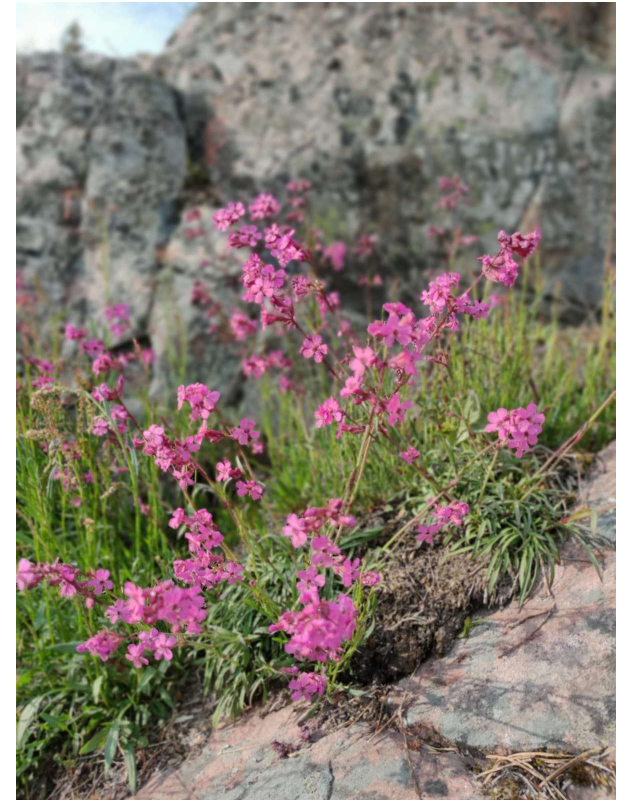
- Noidanlukot
- Kangasajuruoho
- Ketoneilikka
- Keltamatara
- Jänönapila
- Sikoangervo

Uusniityt

- Ihmisen luomia, kylvämällä ja/tai istuttamalla rakennettuja niittymäisiä alueita
- Korvaavia alueita niittykasveille ja -eliöille

Mitä voimme tehdä?

- Lisätään erilaisten niittyjen pinta-alaa ja niiden hoitoa
- Oikeanlaisen hoidon avulla voidaan kehittää monimuotoisia niittyjä
- Niityiksi soveltuvien avointen nurmialueiden hoitaminen niittyinä
- Metsittyneiden niittyjen kunnostaminen
- Uusniittyjen perustaminen

MKN Maisema

Perinnebiotooppien ja muiden niittyjen kartoituksia (MKN Maisema)

- 2025- Itäisen Helsingin laidunalueiden selvitys. Tilaaja: Helsingin kaupunki
- 2025- Arvoniityn hoitosuunnitelma. Tilaaja: Espoon kaupunki
- 2025- Johtoaukeiden perinnebiotooppikartoitukset Raasepori-Inkoo. Tilaaja: Fingrid
- 2024 Heinolan Helmi-hanke, neljän laidunalueen suunnittelu. (Yksi kohteista lintuvesikohde, jossa laiduntavat vesipuhvelit). Tilaaja: Heinolan kaupunki
- 2023-2024 Piikahaan laidunalueiden hoitosuunnitelmat. Tilaaja: Tampereen kaupunki
- 2023 Hämeenlinnan Visamäen laidunalueen hoitosuunnitelma ja vieraslajien hävityssuunnitelma. Tilaaja: Hämeenlinnan kaupunki
- 2022 Skatan tilan niittyjen laidunnussuunnitelmat, Uutela. Tilaaja: Helsingin kaupunki
- 2022 Rantalaidunselvitys Pirkanmaan SPA-kohteilla. Tilaaja: Pirkanmaan ELY-keskus
- 2022 Espoon Nuottasalmenniityn arvoniityn hoitosuunnitelma. Tilaaja: Espoon kaupunki
- 2022 Vieraslajien kartoitus ja hävityssuunnitelma Inkoon sataman alue. Tilaaja: yksityinen
- 2020 Tuusulan kunnan puistojen luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmat / laidunnussuunnitelmat 5 kpl
Tilaaja: Tuusulan kunta
- 2010 - Laidunpankki.fi -verkkopalvelu, ylläpito ja toteutus
- 2021 Sopimusbaidunnus, opas käytännön toteutukseen. Rahoittaja: Ympäristöministeriö

A photograph of several sheep in a lush green field. In the foreground, a white sheep looks towards the camera. Behind it, another white sheep is seen in profile. To the right, a black sheep is partially visible. The background shows a line of trees under a clear sky. A green speech bubble with the word 'Kiitos!' is positioned in the upper center of the image.

Kiitos!

Kuva: Jaska Poikonen

Puolusta pölyttäjiä Nurmikot niityiksi

**Laura Veck
Tampereen Infra Oy**

Taustaa:

Luonnon monimuotoisuusohjelma 2021-2030

- Tampereen kaupungin toimet luontokadon ehkäisemiseksi vuoteen 2030 on koottu luonnon monimuotoisuusohjelmaksi.
- LUMO-ohjelma tähtää luonnon monimuotoisuuden vaalimiseen kasvavassa kaupungissa ja tiivistyvässä kaupunkirakenteessa myös suojelualueiden ulkopuolella ja kaupunkilaisten lähiympäristöissä.

1

Kaupunkiluonto on monimuotoista ja ilmastomuutokseen sopeutuvaa

Ensimmäisenä tavoitteena on turvata Tampereen lähiluonnon monimuotoisuus ja sen tuottamat ekosysteemipalvelut. Monimuotoisuudesta huolehditaan huomioimalla ilmastomuutoksen vaikutukset sekä ekosysteemien elivoimaisuus kaupungin strategisessa kehittämisessä, kaupunkisuunnittelussa sekä rakentamisessa.

3

Ekologiset verkostot ovat toimivia ja kattavia

Kattavat ja toimivat ekologiset verkostot mahdollistavat lajien luontaisen leviämisen elinympäristöltä toiselle ja turvaavat geneettistä monimuotoisuutta. Ohjelman kolmantena tavoitteena on tunnistaa ja määritellä erityyppiset ekologiset verkostot sekä turvata ne ja edelleen kehittää niitä.

5

Haitallisten vieraslajien torjunta on tehokasta ja toimivaa

Ilmastomuutoksen myötä lisääntyvät vieraslajit uhkaavat luonnon monimuotoisuutta ja voivat aiheuttaa myös terveyshaittoja ja tuotantotappiota. Ohjelman viides tavoite pyrkii haitallisten vieraslajien tehokkaaseen ja toimivaan torjuntaan tiedonvälityksen sekä keräys- ja hyödyntämistoimien kehittämisen keinoin.

2

Uhanalaiset luontotyytit ja lajit on turvattu

Ohjelman toisena tavoitteena on turvata Tampereen alueen uhanalaiset luontotyytit ja -lajit suojelemalla, hoitamalla ja ennallistamalla luontokohteita sekä toteuttamalla lajikohtaisia suojelutoimia. Tavoitteena on myös kehittää luontoarvojen huomiointia maankäytön suunnittelussa.

4

Vesistöjen pienvesien tila on hyvä ja niiden eliöstö monimuotoista ja elinvoimaista

Vesistöjen hyvä kemiallinen ja ekologinen tila on edellytys niiden toimimiselle laadukkaina elinympäristöinä vesi- ja rantaeliöstölle. Ohjelman neljäntenä tavoitteena on parantaa tietotasoa Tampereen vesiekosysteemeistä sekä parantaa vesistöjen tilaa esimerkiksi kohdistamalla toimenpiteitä niiden valuma-alueille.

6

Asukkaat ja yhteisöt tuntevat lähiluontonsa arvot ja haluavat toimia niiden hyväksi

Asukkaat ovat merkittävä voimavara luonnon monimuotoisuuden turvaamiselle kaupunkiympäristössä, mutta tietämättömyys ja välinpitämättömyys voivat myös kasvattaa riskiä lähiympäristön epäedulliseen kohteluun. Ohjelman kuudentena tavoitteena onkin varmistaa, että kaupungin asukkaat ja yhteisöt tuntevat lähiluontonsa arvot ja haluavat toimia niiden hyväksi.

12. Lisätään kotimaisten luonnonkasvien käyttöä viheralueilla ja monipuolistetaan kaupunkikasvillisuuden laji- ja lajikevalikoimaa

Viheralueiden kasvillisuuden monipuolistaminen tukee hyönteislajiston sekä hyönteisravinnosta riippuvien eliöryhmien monimuotoisuutta ja elinvoimaisuutta. Kasvilajiston monipuolisuus myös edistää kaupunkiluonnon sopeutumista ilmastonmuutokseen.

13. Lisätään monimuotoisten ja erityyppisten kaupunkiniittyjen määrää

Toteutetaan erityyppisiä niitty- ja ketokokeiluja. Uusille ja kunnostettaville viheralueille lisätään niittyinä hoidettavia alueita. Kokeilujen pohjalta kehitetään toimintaa laajemmin. Niityt mahdollistavat monipuolisempaa eliölajistoa kuin nurmikentät. Merkittävä osa Suomen uhanalaisista ja uhanalaistuvista lajeista on riippuvaisia avoimista niittyelinympäristöistä.

16. Pilotoidaan puistonurmien leikkaustapojen monipuolistamista

Rakennetun ympäristön kunnossapidossa kerätään kokemuksia erilaisista nurmienleikkaustavoista. Pilotointeihin kuuluvat muun muassa soveltuvilla kohteilla nurmen leikkauksen vähentäminen ja luontaisen niittykehityksen mahdollistaminen. Pilotoinnissa huomioidaan myös kokeilut kukkivien kasvien leikkauksen porrastuksesta. Toimintaa kehitetään pilotoinneista kerätyn palautteen perusteella.

15. Kehitetään uusien niittyjen ja ketojen perustamisvaiheen hoitoon liittyviä kunnossapidon ohjeita

Uusien niittyjen perustamisvuosien kunnossapitoon liittyvät ohjeet ovat toistaiseksi puutteellisia. Hoidolla ohjataan uusien niittyjen ja ketojen kehittymistä haluttuun suuntaan.

17. Tienpientareiden leikkauksen tarkempi ajoittaminen

Toimenpiteiden toteutus aloitetaan pilotoimalla uusia toimintatapoja. Piennarten leikkuiden ajoituksella ja vähentämisellä voidaan muun muassa mahdollistaa niitykasvien siementäminen. Niittoajankohdan osalta on kuitenkin huomioitava myös esimerkiksi liikenneturvallisuuteen liittyvät näkökulmat sekä mahdollisten vieraslajien torjuntatarpeet.

Toimenpiteet kentällä

mm.

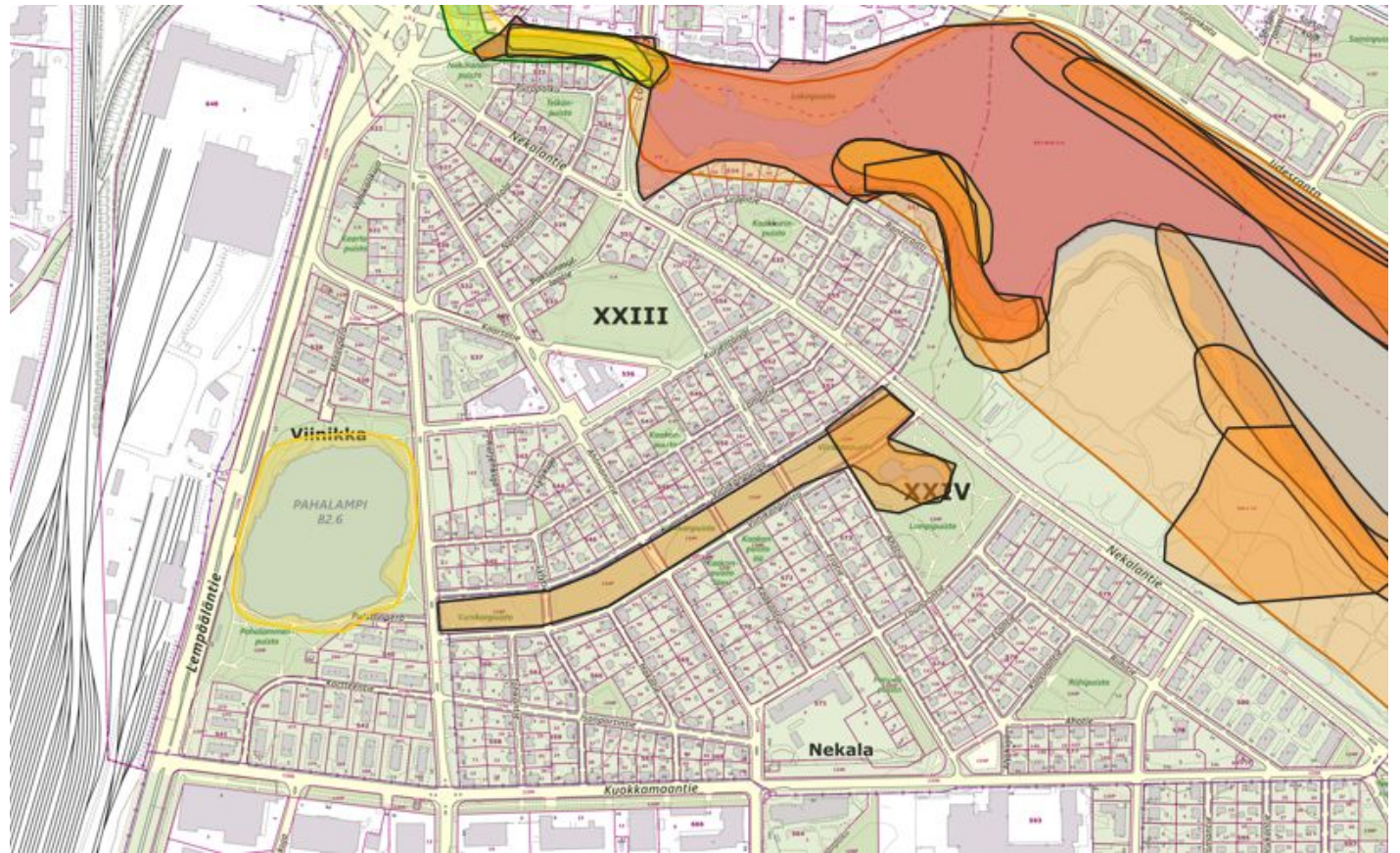
Leikkuun vähentäminen/ajoittaminen

Kylvölaikut

Pahalampi: arvokas kasvialue
Iidesjärvi: arvokas lintualue
Viinikanpuisto: arvokas lepakkoalue

Viinikanpuiston hoito 2023-2025

- Säännöllisestä n. kolmen viikon välein tapahtuvasta leikkuusta siirryttiin kertaluonteiseen alkujä loppukesän leikkuuseen
- Kesällä 2025 luovuttiin alkukesän leikkuusta ja alue murskattiin vain kerran elokuussa.
- Kokeiltiin myös niittojätteen keruuta osaan puistoa

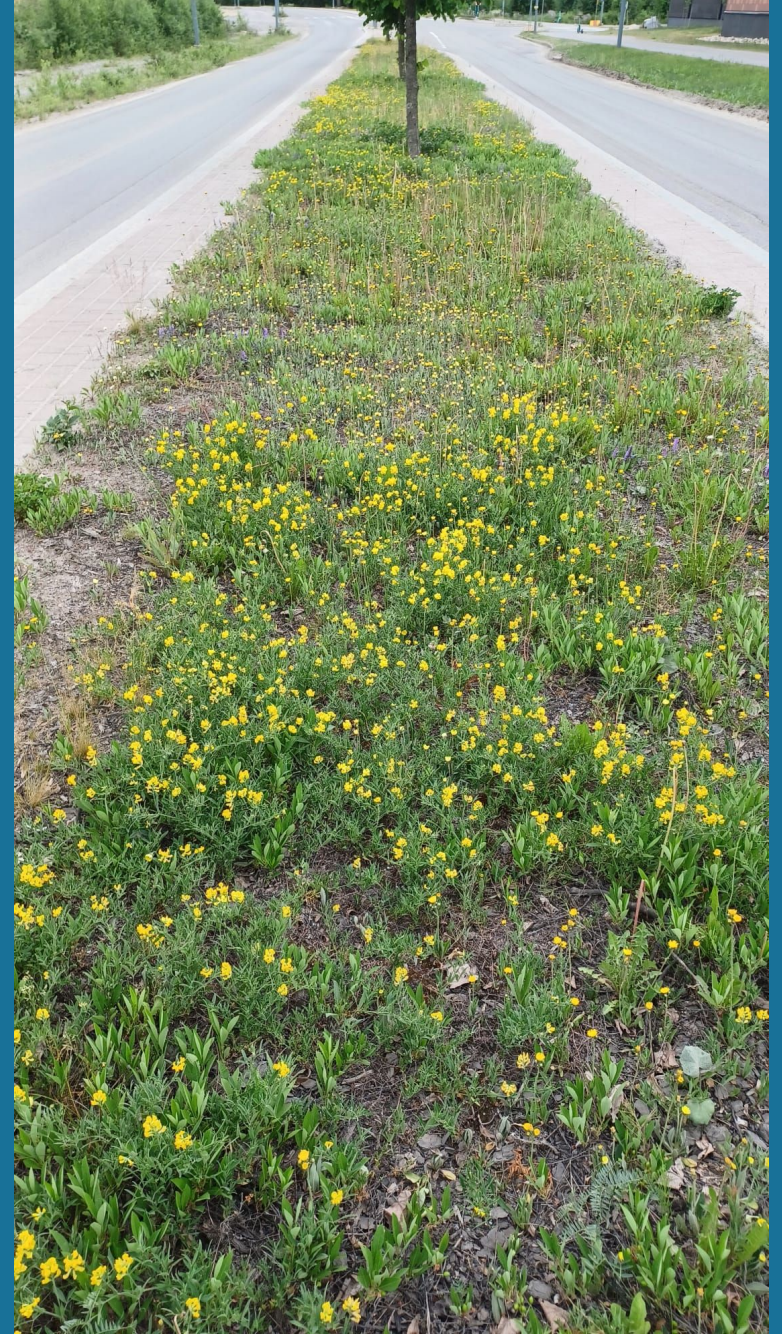

Kylvölaikut

- Kokeiltu eri kokoisia kylvölaikkuja
- Parhaimpia tuoksia on saatu isoista ja paahteisten paikkojen laikuista

An aerial photograph of Tampere, Finland, showing a dense urban area with numerous buildings, a river, and a bridge. The image is overlaid with a semi-transparent blue filter. The word "Kiitos!" is written in large, white, bold letters in the center of the image.

Kiitos!

KESKUSTELUT PIENRYHMISSÄ

Ohjeet

1. Mieti, mitä omassa kunnassa/ organisaatiossa jo tehdään pölyttäjien puolesta. Entä mitä voitaisiin tulevaisuudessa tehdä?
2. Siirrytään pienryhmiin ja jaetaan ajatukset.
3. Listatkaa parhaat ideat Padlettiin tai chattiin.

Anna palautetta!

Uusniitty Tampereen Nekalassa. Kuva: Titta Vikstedt

Kiitos!

Emilia Pippola
emilia.pippola@sll.fi
044 493 8495

Kuva: Titta Vikstedt

Euroopan unionin
osarahoittama